

EDITORIAL

Waray malalauman nga mahinungdanon nga pagbabag-o an katawhan tikang ha Mayo 2004 nga eleksyon

GRABE NA AN PANGARAHIBOT HA MGA KANDIDATO NGA PULITIKO ngan mga partido nira ha pangangampanya ha eleksyon. Kun ano-ano nala an ira nailuluwas nga mga panaad ha pagsolbar han krisis ngan kakablasan agud la makuha an botos han katawhan. Kundi, pira na ba nga eleksyon an gin-agian han nasud ngan katawhan nga waray man kasosolbar ngan ngani duroy la nga nagtikagrabe an krisis ngan kakablasan ha katilingban. Ano an igkakaiba han eleksyon yana nga Mayo 2004 ha naglabay?

Ha esensya, waray. Diri ini ehersisyo han demokrasya kun diin makakahigayon an katawhan nga makapili han tuhay nira nga mga tinaglawas ha gubyrno. Kay hain ba an demokrasya kun an katawhan in ginpapapili la han mga masaliwan nga tinaglawas ha gubyrno han mga klase nga parupagtiyupi ngan parupanraugdaug ha ira? Kun an nagdidikta han kadaugan han kandidato amo an kamabakod han ira pinansyal nga rekurso, armado nga kusog, ngan makinarya ha

panlilisbot? Kun an pinaka-ultimo nga nagdedesisyon kun hin-o an mahingangada ha pinakahigtaas nga posisyon ha gubyrno amo an imperyalismo nga US?

Kun mayda man pagkakaiba an eleksyon 2004, amo nga mas dunot, mahugaw, mabangis ini tanding han naglabay. Kitaon nala an mga desperado, switik ngan magbangis nga maniobra ni Gloria Macapagal-Arroyo agud la maseguro an pagdarag-an ha Mayo. Waray-

— padayon ha paypay 2

... *tikang ha paypay 1*

awod nga gin-gagamit niya an mga rekursu han gubyrno nga gidaan na nababangkarote para ha iya pangangampanya, kadungan han pagbandilyo hini ngatanan komo kaparte la kulaos han iya serbisyo ha katawhan. Waray-alang hiya nga nakikig-aregluhay ha mga dagko nga kumprador-agaron maytuna sugad ha mga Lopez para makuha an suporta hini ha eleksyon bisan kun an kabalyo hini amo an grabe nga pagsasakripisyo han pampubliko nga interes.

Grabe an paniguro ni Arroyo nga ipakita ha iya agaron nga US nga hiya an pinakamatatapuran nga niyutiyo la gihapon. Labot han pagpapadayon han mga pan-ekonomiya nga palisiya han globalisasyon nga grabe nga nagpakuri ha masa ha naglabay nga mga katuigan, mas urog pa nga ginpapaboylo han rehimen nga Arroyo an isterya han “terorismo” ha Pilipinas agud mas ig-undong an gerra kontra-terorismo ngan interbensyunismo militar han US ha Pilipinas. Maaram an rehimen nga Arroyo nga makakadaug la hiya ha Mayo nga eleksyon pinaagi han haluagan nga panlilisbot, sanglit nangangandam na hi Arroyo nga gamiton nga pasangil an gerra kontra-terorismo agud poypuyon an gin-aantum nga haluagan nga pag-alsa han masa han katawhan ngan mga karibal ha pulitika kahuman han Mayo.

Kundi, diri masesering nga an iba nga karibal ni Arroyo ha pulitika in maupay. Ngani an usa in mayda madugo ngan hilaba nga rekord na han pagkapasista ngan pagigin *crime lord*, an usa in may tiagi na hin korupsiyon ha dati nga pwesto ha gubyrno, ngan an usa pa in waray ngani rekord o sarabutan ha “serbisyo-publiko” ngan napapalibutan hin mga buwaya nga pulitiko nga naghuhulat la makahigayon nga makagpatakas ha pribilehiyo ngan mga pabor ha poder. Ngatanan ha ira in ha esensya mga tinaglawas han mga dagko nga kumprador burges ngan agaron maytuna.

Didi naman ha uruubos nga paisan-isanay para han mga elektibo nga posisyon ha senado, kongreso, prubinsya ngan munisipyo – diri nahihirayo ha esensya an ladawan han buaw nga mga panaad, maniobrahay, labayay hin hugaw ha kada taga, ngan pananarhug ngan paptayay. Dinhi ha Sinirangan Bisayas, harayo pa han adlaw han botosay, damo na an nagkaaawat nga kinabuhi dara han magbangis nga baranggaay han magkakaribal nga mga pulitiko nga kandidato.

Hini ngatanan nga aringasa ngan rigumok han pangangampanya para ha

eleksyon, waray ngani bisan guti nga paghingaday an mga reaksyunaryo nga pulitiko han mga bataan nga isyu, demanda ngan araba han haluag nga masa han katawhan nga ira ginlilinuwas nga ira pagseserbihan. Luyo han wala-tuo nga panaad, waray bisan hain nga reaksyunaryo nga pulitiko ngan partido an nagsasalawad hin maundanon nga plataporma han pagsolbar han nagtitikagrabe nga krisis sosyo-ekonomiko han nasud.

Matuod, mayda pipira nga mga progresibo nga partido pulitikal ngan kandidato nga umentra ha eksena yana nga piniliay 2004. Proybado na ini hira ha pag-uundong han interes han katawhan ha naglabay, ngan malalauman hira nga madig-on nga magdadara han interes han masa han katawhan tubtob ngadto sakob han panggubyrnuhan. Kundi, guti hira nga minorya ha haluag nga dagat han reaksyunaryo nga pulitika han nasud ngan diri makakaghimo hin signipikante nga pagbabag-o dinhi.

Bisan pa man sugad, grabe hira nga ginkakahadlukan han mga reaksyunaryo nga naghahadi nga klase ngan imperyalismo nga US tungod kay an ira pakasakob ha reaksyunaryo nga gubyrno in magrerresulta ha mas urog nga kahibuksas han kadunutan hini ngada ha haluag nga katawhan. Sanglit pa man, yana pala nga panahon han pangangampanya para ha Mayo nga piniliay ngan antes pa ngani, ginpapaniguruhan han rehimen nga Arroyo ngan US nga balabgan an mga progresibo nga makadaug ha Mayo nga piniliay pinaagi han mga panmamatay, pananarhug ngan panggigipit. Antumon pa an mas grabe nga represyon ngan pasismo kontra ha mga progresibo ngan mga tagsuporta nira kahuman han Mayo nga piniliay.

Ginpapakita han dalagan han pangangampanya para ha eleksyon yana nga waray gud malalauman an katawhan nga bisan ano nga mahinungdanon nga pagbabag-o ha panggubyrnuhan ngan katilingban tikang ha Mayo 2004 nga piniliay. An mas grabe nga kamahugaw ngan kamabangis han uyag han reaksyunaryo nga pulitika dinhi in mas nagtututdo ha haluag nga masa nga an tinuod nga dalan han pagbabag-o aada ha rebolusyonaryo nga pakig-away. ▲

PANAN-AW

Singabuton an panahon han reaksyunaryo nga eleksyon agud mas urog nga maisulong an rebolusyon

GIN-GAGAMIT HAN NAGHAHADI NGA KLASE AN KONTRA-rebolusyonaryo nga duhaan nga taktika ha pagkondukta han reaksyunaryo nga eleksyon. Gin-uwat an haluag nga katawhan ha “demokratiko” nga ehersisyo, kundi ginseseguro naman nga magpabilin nga solo nga uyag ini han mga naghahadi nga klase para han pag-aagaway han poder.

Kinahanglan tugbangan an reaksyunaryo nga duhaan nga taktika han rebolusyonaryo nga duhaan nga taktika. Mahihimo han mga rebolusyonaryo nga pwersa ngan masa nga masingabot an panahon han reaksyunaryo nga eleksyon para han dugang nga pagpapakusog han rebolusyon ngan pagpapaluya han kaaway.

Rebolusyonaryo nga propaganda. Prinsipal nga responsibilidad han mga rebolusyonaryo nga pwersa kasumpay han reaksyunaryo nga eleksyon amo an hul-os nga pagbuksas han kadunutan ngan kawarayanghangkag hini ngan padayon nga pag-oorganisa ha masa han katawhan ha rebolusyon. Signipikante pa an ihap han masa ngan mga

lugar nga diri pa epektibo nga naabot han pag-oorganisa ngan impluwensya han rebolusyonaryo nga kagiusan, ngan kun sugad in nahuhugay pa han ilusyon han reaksyunaryo nga eleksyon. Importante maipaklaro ha haluag nga katawhan nga waray hira malalauman nga mahinungdanon nga pagbabag-o ha katilingban ngan panggubyernuhan pinaagi han reaksyunaryo nga eleksyon. Kinahanglan igbandilyo an rebolusyonaryo nga pakig-away komo amo la an solusyon han krisis ngan paghihimakuri han katawhan ngan nasyon.

Palisiya han PTC. Ginkikilala han rebolusyonaryo nga kagiusan an presente nga balitang han pag-uswag hini. Ha mga

... *tikang ha paypay 3*

rebolusyonaryo nga teritoryo ha haluag nga parte han nasud, naiksister an rebolusyonaryo nga pampulitika nga gahum kadungan han pagiksister han reaksyunaryo nga pampulitika nga gahum. Ha sugad, gintatagan pa hin lugway an pangangampanya han mga pulitiko nga kandidato ngan ira mga partido ha mga Pula nga teritoryo. Kundi, ginseseguro han kagiusan nga napepreserbar hini an rebolusyonaryo nga integridad ha mga Pula nga teritoryo, nabubutang ha minimum an mga kahibangan nga posible igdurot han reaksyunaryo nga eleksyon ha masa ngan rebolusyonaryo nga kagiusan, ngan namamaksimisa an mga taktikal nga ganansya nga poyde maamkon han masa ngan kaigusan.

Sanglit, gin-iimponer an palisiya han Permit-To-Campaign ha ngatanan nga pulitiko nga kandidato nga karuyag mangampanya ha mga rebolusyonaryo nga teritoryo. Kinahanglan hasugon nira ngan han ira mga partido an mga pagsurundon sugad han diri pagdara hin militar, pulis ngan kalugaringon armado nga *goons* ha mga Pula nga teritoryo. Diri hira angay maghimo hin kahibangan ha masa ngan rebolusyonaryo nga kagiusan. Alid-agid ha rebolusyonaryo nga buhis han mga dagko nga negosyo ngan agaron maytuna nga mayda mga pan-ekonomiya nga interes ha Pula nga teritoryo, an mga pulitiko nga kandidato in obligado magbayad hin Permit-To-Campaign *fee* ha porma han mga armas ngan higamit-militar para ha BHB, pinansyal nga rekursu, ngan mga proyekto pankomunidad ngan pankauswagan nga magbebenepisyo ha masa.

An epektibo nga pagpatuman han palisiya han PTC in nasarig ha hugot nga pagkaurusa han mga lokal nga organisasyon han Partido, yunit han BHB ngan mga rebolusyonaryo nga

organisasyon masa ha mga Pula nga teritoryo. An hin-o man nga pulitiko nga tumalapas han palisiya han PTC in makaantum han kaangayan nga sirot depende han kagrabihon han pagtalapas – *tikang ha pagbawal ha ira ngan ira mga tawohan nga sumakob ha mga Pula nga teritoryo, pagrekisa ngan pagkumpiska han mga armas nira nga dara, ngan tubtob ngadto han mga aksyon-militar nga hihimuon han BHB. Antumon nira nga an masa ha mga lokalidad an amo mismo an magtatabrog ha ira tipagawas han mga Pula nga teritoryo ngan amo mismo an magpapahimatngon ha ira nga humasog ha mga rebolusyonaryo nga palisiya dinhi.*

Adton mga lunod-patay nga mga reaksyunaryo nga kandidato nga may dagko nga utang nga dugo ha katawhan ngan mga kontra-rebolusyonaryo nga peke nga progresibo in diri ngan diri gud tutugutan nga makasakob

◀ *padayon ha paypay 5*

... *tikang ha paypay 4*

ha mga Pula nga teritoryo para makapangampanya.

Taktika han pakikig-usa nga prente.

Tungod han naabot nga kakusgon ngan impluwensya han rebolusyonaryo nga kagiusan ha signipikante nga parte han rehiyon, ngan ha bug-os nga nasud, damo nga mga pulitiko nga kandidato an nadaup ha rebolusyonaryo nga kagiusan ha panahon han eleksyon para hin suporta ngan botos.

Diri bisan san-o igkokompromiso han PKP, BHB ngan rebolusyonaryo nga armado nga kagiusan an integridad hini pinaagi pag-endorso hin mga kandidato ngan ira mga partido ha elektoral nga proseso han reaksyunaryo nga naghahadi nga sistema. Kundi kinahanglan hibaaran ngan magpakabatid an mga rebolusyonaryo nga pwersa ngan rebolusyonaryo nga masa ha mahimuon nga pag-ehersisyo han ira kusog ngan impluwensya ha panahon han reaksyunaryo nga eleksyon. Mahihimo nira makig-alyansa ha mga elemento nga progresibo, patriyotiko ngan maka-katawhan. Mahihimo liwat magbug-os hin taktikal nga pakig-alyansa ha mga menor nga reaksyunaryo agud mahimulag an pinaka-reaksyunaryo ngan pinakalanong nga kaaway.

An katuyuanan han rebolusyonaryo nga pakig-usa nga prente ha panahon han eleksyon amo an mapabutho an mas paborable nga kondisyon para han dugang nga pagsusulong han rebolusyonaryo nga pakig-away. Usa na dinhi amo an presensya han darudamo nga mga progresibo, o kun waray hini, hin mga menor ngan makisasangkayon nga mga reaksyunaryo ha sakob han panggubyernuhan kontra han mga kontra-rebolusyonaryo nga lanong nga kaaway. An presensya nira ha sakob han reaksyunaryo nga gubyrno – kapadis an kagiusan masa ngan mga panmasa nga pakig-away ha gawas hini – in mas urog nga makakagpaluya han reaksyunaryo nga estado tungod kay mas naibabandilyo ngan naiuundong an interes ngan mga demanda han

katawhan, paspas nga naibubuksas an kadunungan han reaksyunaryo nga naghahadi nga sistema, ngan nagkakaada hin higayon nga mabalabgan an mga mag-itom nga larang han naghahadi nga klase ngan imperyalismo nga US kontra ha katawhan.

Mga taktikal nga opensiba ngan mga panmasa nga pakig-away. Samtang nagpapadayon an reaksyunaryo nga eleksyon, angay la nga igduso liwat han rebolusyonaryo nga kagiusan an ngatanan nga mga taktikal nga opensiba ngan mga panmasa nga pakig-away. Kinahanglan nga ibuylo ngan irehistro an rebolusyonaryo nga pakigbisog atubangan han daan nga pamaagi han reaksyunaryo nga panguwat ha katawhan.

Nasarig an pagsingabot han panahon han reaksyunaryo nga eleksyon ha pagpakabatid han mga rebolusyonaryo nga pwersa ngan masa ha paggamit han rebolusyonaryo nga duhaan nga taktika ngan pagpatuman nira han mga rebolusyonaryo nga palisiya ngan pamaagi, agud mas maisulong an rebolusyon ngan mapaluya an reaksyunaryo nga naghahadi nga sistema. ▲

HR MONITOR

Mga tagabaryo, nagpalayas hin mga sundalo

MADINAUGON NGA NAPALAYAS HADIN PEBRERO HAN NANGANGALAS Mnga katawhan an usa nga abusado nga yunit han 62nd IB ha Brgy. Tagaslian, Maydulong, E. Samar. Tikang Oktubre 2003 tubtob Enero, nagbase mismo ha sakob han barangay an nasabi nga yunit han kaaway. Imbes nga mahadlok ha mga pasista, natirok ha paglabay han panahon an kahangrit han katawhan tungod han panringgal han mga sundalo ha ira kinabuhi. Nadabi an mga abusado nga sundalo ha pauro-utro nga panhitabo hin pananarhug, pag-ayat hin away, paturapak nga pagpapabuto hin pusil ngan pagsalado ha mga tawo ngan pasakob ha kabablayan hin waray pagkonsidera ha kalibrehan han mga sibilyan. Dugang nga panringgal ha kamingawan ngan kamurayawan ha baryo an agsob nga paghuhubog ngan paghuruygo han mga sundalo. Ha atubangan han pasista nga pangangabuso, gin-ayat han katawhan ngan mga opisyaes han barangay an mga sundalo ha usa nga diyologo. Didto, nangangalas nga gin-insister han katawhan

nga kinahanglan pumalagiw ha lugar an mga sundalo, ngan kun diri, maghihimo hin mas maungod nga pitad an mga tawo. Naigo an mga sundalo hin kahadlok ngan kaawod han masabtan ngan masuportahan han iba nga baryo an nangangalas nga pagpahimatngon ha ira han katawhan. Sanglit napiritan nala nga umiwas an mga pasista antes hira hul-os nga suguron ngan palayason mismo han nagkakaurusa nga mga baryo! ▲

Nagtitikagrabe an pasista nga kabangisan kontra ha mga progresibo

GIN-GAGAMIT HAN REHIMEN NGA Arroyo an bug-os nga kapintas han pasista nga kabangisan han estado kontra ha mga progresibo nga partido elektoral ngan katawhan. Ini agud hatagan-dalan ha tiarabot nga eleksyon an haluagan nga panlilimbong ngan agud magsabrag hin klima hin kahadlok agud makagpabilin ha poder, pinaagi man han eleksyon o diri. Kundi gintatapo la hin makusog nga pagkundera ngan dugang nga kaisog han nakikig-away nga katawhan an bag-o nga hugna han pamomoypoy han presente nga rehimen.

Han Pebrero 21, ginsikmit an duha nga organisador han Bayan Muna nga hira Jacqueline Paguntalan, 26, ngan Rolando Fortaliza, 28, ha Brgy. Kilim, Baybay, Leyte. Tikadto hira Paguntalan ngan Fortaliza ha usa nga miting han sikmiton hira hin mga armado nga

kalalakin-an ngan pwersado nga iginsakay ha usa nga *van*. Gintatahapan nga ginsikmit an duha hin mga ahente nga intelidyens han 8th Infantry Division. Nagpapabilin nga nawawara hira Paguntalan ngan Fortaliza tubtob ngada yana.

Pag-abot naman han Marso 10, iligal nga gin-aresto han nag-ooperasyon nga mga sundalo han 46th Infantry Battalion an organisador han Anakpawis nga hi Joy Batis Paloma, 17, ha Brgy. Hiloctugan, Carigara, Leyte. Duha kaadlaw nga gin-interoga ngan gindetiner han mga sundalo hi Paloma ha kalugaringon niya nga balay ha tahap nga hiya in kaapi han Bagong Hukbong Bayan. Nagpwesto an 60 ngada 80 nga sundalo ha palibot mismo han balay han biktima. ▲

HA KAMATUORAN

8th Infantry Division: Peke nga tagpanalipod han kalibungan

NAGKAPIRMAHAY HIN KASARABUTAN HAN MARSO 24 GIUTAN HAN 8th Infantry Division ngan Department of Environment and Natural Resources (DENR) agud pahugton kulaos an ira pagbabantay ha kalibungan han Samar. Segun han nasabi nga *memorandum of agreement* (MOA), poyde lugaringon o magkabunyog nga gumios an 8th ID ngan DENR agud atuhan an anuman nga pag-abuso ha kagugub-an ngan kalibungan. Karuyag sidngon, may kalugaringon na nga inisyatiba an militar ha karukayaknon han pagpapanalipod kulaos ha kagugub-an ngan kinahanglan nala hini makigkoordinan ha DENR, nga ha nasabi nga kasarabutan in nagpapabilin nga pinal nga awtoridad.

Ha kamatuoran, maiha na nga ginpapasagdan o direkta mismo nga nadadabi an mga yunit han 8th ID ha pag-abuso ha kalibungan han Samar. Han naglabay nga tuig, naipagawas ha Larab an kahidabi han 34th Infantry Battalion ha iligal nga pagtotroso ha Weste Samar. Mismo an kumander han 34th IB nga hi Col. Romeo Gapuz in garapal nga may katin ha 13 nga *chainsaw operator* ngan kakunsabo mismo an mga *illegal logger* ngan mga korap nga upisyal han DENR ha probinsya. Ha naglabay nga mga tuig, buksas na ha mga parag-uma ha Weste Samar nga an tradisyunal nga buhay-buhay han mga kumander han 34th IB amo an iligal nga pagtotroso.

Diri la promotor han iligal nga pagtotroso an 8th ID kundi tagapag-undong liwat han maka-imperyalista ngan kontra-katawhan nga pagmimina. Ha kamatuoran, nagerbi mismo nga gwardya an mga sundalo han naglabay nga mga tuig han naglansar hin sarbey an mga kumpanya nga interesado ha pagmina hin mineral nga *bauxite* ha Samar. Ha Leyte naman, nadadabi an militar ha pananarhug ngan pagtatabrog ha mga parag-uma ha erya nga nalulupgupan han mga planta nga *geothermal* (enerhiya tikang ha ilarum han tuna) han Philippine National Oil Co. o PNOC, nga kilalado nga naghihilo ngan naghihibang han kalibungan ha isla.

Sanglit, pataraw-an an kasarabutan han 8th ID ngan DENR. Ha pagtuin ha 8th ID komo gwardya han kalibungan, sugad-sugad hin ginbebendisyunan an usa nga kawatan nga bantayan an usa nga balay nga agsob hini kawatan! ▲

simo

SINUMHAN NA HAN MGA PANAAD NI GMA AN MGA MANMARATI SANGKIT NAGKAULI. PEROMAY NAHI SALIN NGUSA KA TAWO.

SIGURO NAUPAYAN KAPAMATI HAN AKON DI SKORSO ANO?

DIRI MAMKAY GINHINULAT KO LA NGA MATAPOS KA KAY AKON I TON NGA MAYKROPON

PITYUR

An naalisngaw nga kadunutan han PNOC-EDC

HA DIRI PALA MAIHA, GINPASAMWAK HAN PHILIPPINE NATIONAL OIL Co.-Energy Development Corp. (PNOC-EDC) ngan han rehimen nga Macapagal-Arroyo an kampanya han pagpapakaraut ha rebolusyonaryo nga kagiusan komo “terorista.” Kahuman ini han madinaugon nga pagsirot ha PNOC-EDC pinaagi han hul-os nga paghibang han RIG-8, usa nga mayor nga pasilidad han korporasyon ha pagbuho han tuna, han Marso 26 ha Sityo Canbantog, Lake Danao, Ormoc City, Leyte. Naipaliwanag na han Bagong Hukbong Bayan an pagpanalipod hini ha kinabuhi han mga sibilyan ha pagpatuman han sirot ngan an kabaliskaran nga iresponsable nga paggamit han kapulisan ha mga sibilyan komo taming samtang nagrereimpors. Kinahanglan padayon nga ipaliwanag nga rebolusyonaryo nga hustisya an esensya han pagsirot ha PNOC-EDC, nga maiha na nga arogante nga nagpapadayon komo maka-imperyalista, kontra-katawhan, kontra-kalibungan ngan kuta hin korapsyon.

Higante nga parupanhuthot an PNOC-EDC

Prinsipal tungod ha Leyte, naikaduha an Pilipinas ha mga nangunguna ha bug-os nga kalibutan ha paggamit han *geothermal power* (kuryente nga napoprodyuser han alisngaw tikang ha ilarum han tuna). Dako unta kun sugad an pulos han *geothermal power* ha katawhan ngan ha mga industriya diri la ha rehiyon kundi ha bug-os nga nasud. Kundi gin-gaganansyahan la ini han mga imperyalista ngan dagko nga burgesya kumprador ngan burukrata

kapitalista nga nakontrol ha PNOC-EDC, ha National Power Corporation (NPC) ngan ha mga *independent power producers* (mga kumpanya nga diri pananag-ia han gubyrno ngan nagpoproduser hin kuryente). Imbes nga pampagaan an pagproduser hin *geothermal power* han PNOC-EDC, nagigin dugang nga pabug-at la ini ha katawhan tungod han mahal nga sukot, korapsyon ngan dunot nga serbisyo.

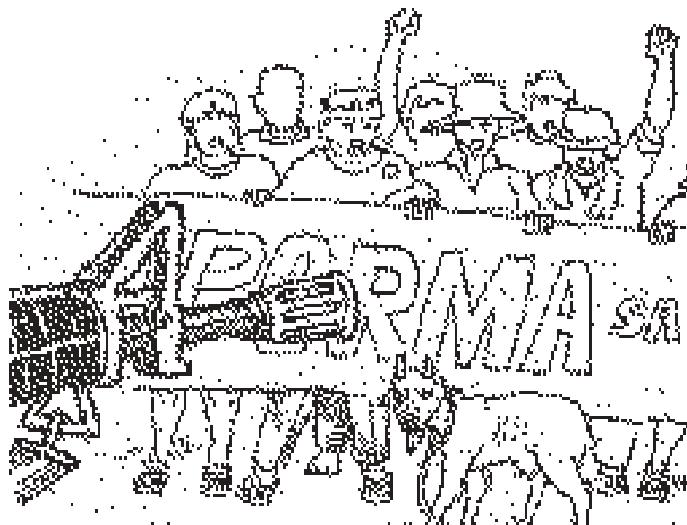
Tuig 1977, gintukod an PNOC-EDC ngan iginpakatin hini an reserbado nga erya nga *geothermal* nga naglulupgop hin 107,625

... *tikang ha paypay* 8

ektarya ngan nagsasakop ha syudad han Ormoc ngan mga bungto han Kananga, Burauen, Albuera, Baybay, Mayorga ha Leyte, ngan ha San Juan, Sur Leyte. Mas dugang nga ginpahuag an mga proyekto pan-enerhiya ngan pankuryente han PNOC-EDC han 1995 pinaagi han iginbuhos nga P18 bilyon nga langyaw nga utang. Lakip dinhi an upat nga planta nga iginkontrata ha kumpanya nga US nga California Energy International (Cal-En) ngan kumpanya nga Israeli nga Ormat Inc., ilarum han iskema nga Build-Operate-Transfer (BOT).

Ha BOT, gintukod, ginpapadalagan ngan gin-gaganansyahan han Cal-En/Ormat an mga nasabi nga pasilidad hin 10 katuig, nga poyde pa nga pahilabaon, antes ini ipasa ha gubyrno. Ha sugad nga BOT nira ilarum han PNOC-EDC, tinagdagko nga salapi an ganansya han Cal-En, Ormat ngan iba pa nga kasumpay nga mga langyaw nga bangko ngan ahensya. Syahan, diri kinahanglan baydan han Cal-En/Ormat an alisngaw tikang ha *geothermal plant* han PNOC-EDC nga gin-gagamit ha paghimo han kuryente, ngan diri liwat nira kinahanglan magbayad hin buhis ha gubyrno ha talaan nga panahon. Ikaduha, kada adlaw ngan kada bulan nga ginsusuktan pa han Cal-En/Ormat an PNOC-EDC para ha mga higamit ngan materyales, operasyon han planta, ngan mga propesyunal ngan teknikal nga bayad. Pananglitan, ha usa kasemana la hadton 1998, ginbaydan han PNOC-EDC an Cal-En ngan Ormat hin suma-tutal \$1,052,667 dolyares ngan P602,613 piso. Ikatulo, nakakakulekta hin bayad tikang ha tinagdagko nga utang han PNOC-EDC, NPC ngan mga lokal nga kooperatiba ha elektrisidad diri la an mga langyaw nga bangko nga ahensya, kundi pati an mga lokal nga agaron maytuna ngan lokal ngan nasyunal nga gubyrno.

Kun aanalisaron, poyde na unta nga libre an kuryente ha rehiyon tungod kay sobra na

ngani an produksyon ngan nag-eeksport pa ini ha gawas. Kundi kabaliskaran an nahitatabo. Usa an rehiyon ha bug-os nga nasud nga may pinakahabubo nga porsyento han populasyon nga naseserbisyuhan hin kuryente. Gintatantiya liwat nga ikatulo an Sinirangan Bisayas ha mga rehiyon nga pinakamahal an sukot ha kuryente. Tungod ini han *universal charge* (an hadto anay *purchased power adjustment* o PPA) nga dugang nga sukot ha kuryente ngan pagpasa ha katawhan han mga utang ha mga IPP (sugad han Cal-En ngan Ormat) ngan pagpasiguro han ira mga ganansya. Krusyal an papel dinhi han PNOC-EDC komo gintitikangan han *geothermal power* ngan kun sugad in gatasan la han mga imperyalista ngan ira mga kakunsabo. Ha kamatuoran, karuyag na igpribatisa han gubyrno an PNOC-EDC ngan hul-os nga ihatag ini ha tinuod hini nga mga agaron: an mga imperyalista.

Labot pa ha kahilubong ha utang ngan maraut nga serbisyo, ginkukwartahan liwat han mga dagko nga burukrata kapitalista an PNOC-EDC. Han naglabay nga 2003, naibulgar an korapsyon ha luyo han mga proyekto nga eksplorasyon han PNOC-EDC. Iginbubursa la ni Sergio Apostol, an anay presidente han PNOC-EDC, an badyet ha mga eksplorasyon nga *geothermal* nga bisan kun maaram ini nga diri man magigin mabinungahon in

... *tikang ha paypay* 9

iginpadayon la gihapon. Pananglitan hini an \$1 milyon (P55 milyon piso) nga gin-gastos ha Mt. Lubi, Burauen, Leyte. Dugang pa, gin-amkon liwat mismo ni Apostol nga katunga la an mapupulsan ha \$120 milyon (P6.6 bilyon piso) nga proyekto nga eksplorasyon ha Mt. Cabalian, San Juan, Leyte.

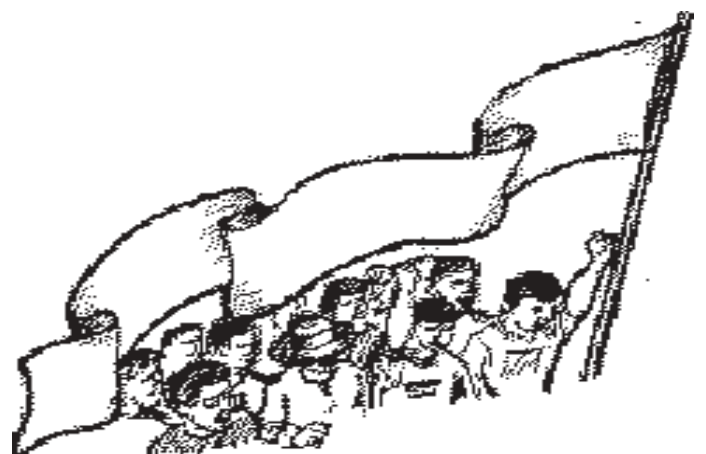
Waray pagtagad ha katawhan ngan kalibungan

Tikang han tukuron an PNOC-EDC, damo na an nahitabo nga banggaay giutan hini ngan han mga trabahador ngan parag-uma. Haluag nga sakop han reserbasyon nga *geothermal* an padayon nga gin-uuma, kundi ginpantabrog an mga parag-uma nga nahisasakob ha 15 kilometro palibot han gintalaan nga sona nga industriyal. Iginreklamo liwat han mga parag-uma an mapuot ngan nakakahilo nga aso nga ginbubuga han *geothermal plant*. Ha luyo nga bahin, nagin mapintas liwat an pakig-away han mga trabahador para ha ira mga demokratiko nga katungod ngan an iginbalos nga pamomoypoy han PNOC-EDC. Han Oktubre 2001, gintanggal ha trabaho an 47 nga

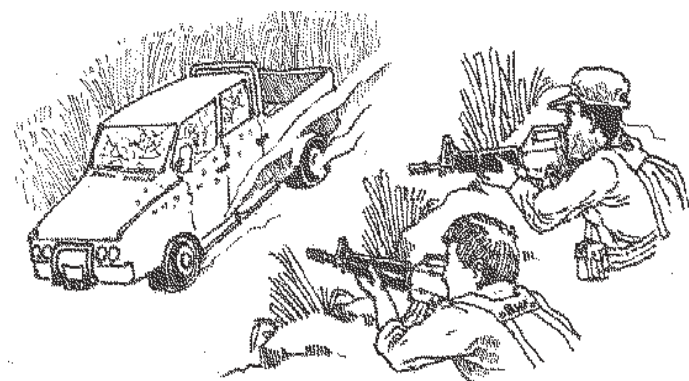
trabahador ha PNOC kahuman an mabangis nga pagpoypoy han mga binayaran nga gwardya ngan pulisya ha mga trabahador. Ha pira na katuig nga nakalabay, nagin normal na an presensya han militar, kapulisan ngan armado nga tawohan han korporasyon ha haluag nga erya nga ginlulupgupan han PNOC-EDC. Tungod hini nga klima hin pananarhug, diri angay hipausahan nga iginlakit han pulisya an mga sibilyan han Marso 26 nga sirot ha korporasyon.

Nagin isyu liwat ha haluag nga publiko ha naglabay nga mga tuig an pagkahilo han surok nga tubig ha kabukiran tungod han pagpapasibaya ngan pagigin maka-imperyalista ngan maka-ganansya han PNOC-EDC. Nagin target liwat an korporasyon ha pakig-away han katawhan tungod han hitaas nga sukot ha kuryente.

Diri arbitraryo nga panhitabo kun sugad an pagsirot ha PNOC-EDC han Marso 26. Makatadungan la ini nga pagpatuman han demokratiko nga gubyrno han katawhan ha maiha na nga pakig-away ngan demanda han katawhan nga sirutan an maka-imperyalista, kontra-katawhan ngan kontra-kalibungan nga korporasyon. Padayon nga tutugison han BHB an PNOC-EDC tubtob nga diri hini gin-aatubang an mga baratunon hini ha katawhan. Waray iba nga ultimo nga solusyon ha pagdudumara han korporasyon kundi an nasyunalisasyon hini ngan an paggamit han mga pasilidad ngan katunaan hini ha nasyunal nga industriyalisasyon ngan reporma nga agraryo. ▲

PANHITABO NGAN HUYOB

PNOC ginsirutan, reimpors han PNP gin-ambus

MADINAUGON NGA GINSIRUTAN hadton Marso 26 han Mt. Amandewin Command-BHB an Philippine National Oil Co. (PNOC) pinaagi han hul-os nga paghibang hin P200 milyon piso nga RIG-8 nga *drilling crane* hini ha Sityo Canbantog, Lake Danao, Ormoc City, Leyte. Gin-ambus han BHB an reimporsment han kaaway ngan napatay an walo nga kaapi han Philippine National Police-Regional Mobile Group (PNP-RMG). Naklining han mga kasama an usa nga M16, duha nga syatgan, 17 nga granada nga M203, ngan mga bala han M16. Samtang, ginkondena han BHB an paggamit han PNP-RMG hin mga sibilyan komo mga taming. Resulta hini, namatay ha agway an tulo nga empleyado han PNOC. Nagpaabot hin simpatiya ngan bulig an BHB ha mga pamilya han mga empleyado. Ginsirutan an PNOC tungod han maiha nga rekord hini han pagigin maka-imperyalista, kontra-katawhan ngan kontra-kalibungan. ▲

Mga kontrapyudal nga paggios, manilampuson ha E. Samar

MADINAUGON NGA NATUKOD AN Mwalo nga kooperatiba (duha nga pang-merkado ngan unom nga pankonsumedor) ha tulo nga baryo ngan unom nga sityo ha Sur nga dapit han Este Samar. Maabot hin 250 ka tawo an kaapihan hini nga mga kooperatiba. Samtang, nabuylo an araglayon nga tiklosay ha usa nga klaster hin mga baryo, nga may 12 grupo ngan 100 nga aktibo nga myembro. Tuyo han

tiklos an mapabuylo an produksyon ha panguma hin mga produkto nga pankonsumo ngan para ha merkado. Labot pa, nabirik na an hadto anay nahiarahan nga pakabuhi nga prinsipal nasarig ha uway.

Padayon liwat an mga paggios ha isyu nga pahitas-on an presyo han kopra ha 13 nga baryo ngan iba pa nga dapit han E. Samar. ▲

Mga paggios han masa ha W. Samar, nagrarayhak

GINPANGULUHAN HAN PARTIDO nga *party-list* nga Gabriela Women's Party ngan han Advocate of Women for the Advancement of Rights & Empowerment (AWARE-Samar) an rali han 2,374 nga tawo ha Catbalogan, W. Samar hadton Marso 8 nga Pangkalibutan nga Adlaw han Kababayan-an. Iginpanawagan nira nga pahiluagon ngan pakusgon pa an partisipasyon han kababayan-an ha pampulitika nga pagbabag-o sugad hin mga pakigbisog para ha pagkaon, trabaho ngan serbisyo publiko.

Hadton Marso 4, paralisado an transportasyon ha Catbalogan ha welga han 80 porsyento han mga drayber han mga *motorcab* nga pang-publiko nga sarakyan. Iginpapanawagan nira ha rehimen nga Arroyo nga pahitas-on an pamasahé hin P1 tungod ha agsub nga pag-umento han presyo han lana. Nagkaurusa an Captufed, Bayan, Anakpawis ngan Bayan Muna ha nasabi nga welga. ▲

Mga magtirinda, nagralli kontra ha demolisyon ha Tacloban

NAGRALI HADTO NGA MARSO 8 AN 500 nga kaapi han Alyansa han Gudti nga Magtirinda han Siyudad han Tacloban (Aghata) agud iprotesta an demolisyon han ira mga tindahan ha merkado ngan iba pa nga lugar. Ira ginkondenar an diri makatadungan nga mando ni Mayor Alfredo "Bejo" Romualdez nga "limpyuhan" an syudad, samtang waray ginhahatag nga kunsiderasyon ha ira makuri nga kamutangan ha pagpakabuhi. ▲

LITERATURA NGAN ARTE

An Dalan han Parag-uma

Kanta ni Kasamang Arto

Intro: Am

I

Am

Hain daw la an tubtuban

Dm Am

han pag-antos han parag-uma

Dm Am

Tiniyupi ug ginraugdaug,

E Am - E

diin daw la tubtub an pag-ilob.

II

Am

Gintamnan mo inin tuna

Dm Am

agud an kagutom mawara

Dm Am

Pero an pagkaon nga imo titimuon,

E Am-A7

gin-agaw han mananap nga agaron..

Ref:

Dm G

Nagsisirum na an dalan

C Am

an paglaum mo ira ginkudalan

Dm E

Mga tunok padayon nga nagpabilin

Am A7

ha nagtatangis nga kasingkasing

Dm G

Naglalarab na an kalangot

C Am

Ha pakimalooy mo waray gud nakab-ot

Dm E

nga matuman an imo mga inop

F E Am- E-

nga matalwas ha higot nga tunok.

III

Am

An buwa nga kauswagan

Dm Am

ginpaparayaw han panggubyrnuhan

Dm Am

Gin-undong ug ginpatuman

E Am- A7-

para ha interes han mga dayuhan!

Ref 2:

Dm G

Inin tuna ira aagawon,

C Am

mga anak mo padayon nga magugutom

Dm E

diin ka pa daw magtatanum

Am A7

agud pamilya mo may makaon.

Dm G

Naglalarab na an kalangot

C Am

Ha pakimalo-oy mo waray gud nakab-ot

Dm E

Nga matuman an imo mga inop

F E Am- A7-

nga matalwas ha higot nga tunok.

Ref 3:

Dm G

Dinhi nala an tubtuban

C Am

an sukol han pag-antos ug ilob

Dm E

Parag-uma kita tumindog

Am A7

para ha madig-on nga pakigbisog.

Coda:

Dm G

Bug-uson ta an aton kusog

C Am

katalwasan aton makakab-ot

Dm E

waray iba nga dalan ha pagdaug

F E Am

kun diri an armado nga pakigbisog!

Dm E

...waray iba nga dalan ha pagdaug

F E Am- Am

kun diri an armado nga pakigbisog!